

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Suomen Nuoriso-opisto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Suomen Nuoriso-opisto pitää esitystä kokonaisuutena tarpeellisenä ja ajankohtaisena, sillä se vahvistaa koulutusjärjestelmän kykyä turvata toiminnan jatkuvuus häiriö- ja poikkeustilanteissa sekä selkeyttää koulutuksen järjestäjien toimintamahdollisuuksia poikkeavissa olosuhteissa. Esitys tukee koulutuksen järjestämisen ennakoitavuutta ja yhtenäistää toimintamalleja tilanteissa, joissa normaali koulutustoiminta ei ole mahdollista. Samalla korostamme, että sääntelyn tulee säilyä riittävän joustavana ja suhteutettuna eri kokoihin ja erilaisissa toimintaympäristöissä toimiviin koulutuksen järjestäjiin. Sääntelyn toimeenpanon onnistuminen edellyttää selkeää ohjeistusta, käytännön soveltamista tukevia malleja sekä hallinnollisen kuormituksen kohtuullisena pitämistä erityisesti pienemmillä toimijoilla. Pidämme tärkeänä, että sääntely tukee koulutuksen jatkuvuutta, varmistaa opiskelijoiden oikeusturvan toteutumisen myös poikkeusoloissa sekä säilyttää koulutuksen laadun ja työelämärelevanssin. Esitys edistää koulutusjärjestelmän kriisinkestävyyttä, mutta edellyttää täsmennyksiä ja huolellista toimeenpanoa, jotta sääntelyn tavoitteet voidaan saavuttaa ilman, että koulutuksen joustavuus, saavutettavuus ja laatu vaarantuvat.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

Häiriötilanteen määritelmä on lähtökohtaisesti toimiva ja riittävän kattava, mutta sen soveltamista tulisi tarkentaa käytännön tilanteiden osalta. Erityisesti koulutuksen järjestäjille tarvitaan selkeämpiä kriteerejä ja ohjeistusta siitä, milloin siirrytään normaalista toiminnasta häiriötilanteen mukaiseen toimintaan sekä siitä, miten määritelmän raja normaalitilanteeseen vedetään.

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

Suomen Nuoriso-opisto kannattaa varautumisvelvollisuuden ulottamista yksityisiin koulutuksen järjestäjiin, mutta korostaa, että velvoitteiden tulee olla suhteutettuja organisaation kokoon ja resursseihin. Varautumisvaatimusten toteuttamista varten tulisi tarjota valtakunnallinen malli tai

ohjeistus valmiussuunnitelman laatimiseen, jotta käytännöt ovat yhtenäisiä ja hallinnollinen kuormitus pysyy kohtuullisena.

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

Oppivelvollisten aseman turvaaminen on perusteltu ja keskeinen lähtökohta koulutuksen järjestämisessä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, koska kyse on lakisääteisestä oikeudesta koulutukseen. Esitetty priorisointi vahvistaa oppivelvollisten koulutuksen jatkuvuutta tilanteissa, joissa käytettävissä olevat resurssit ovat rajalliset, ja tukee siten yhdenvertaisuuden toteutumista koko koulutusjärjestelmässä.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

Ehdotettu poikkeus henkilökohtaistamisprosessiin on tarkoituksenmukainen häiriötilanteissa, mutta opiskelijan oikeusturvan kannalta keskeinen henkilökohtaistaminen tulee säilyttää. Säännöksen soveltamisen yhteydessä tulee varmistaa riittävä dokumentointi sekä se, että prosessien keventäminen ei heikennä opiskelijan mahdollisuuksia edetä opinnoissaan.

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

Suomen Nuoriso-opisto kannattaa näyttöjen toteuttamiseen liittyviä joustoja, koska ne turvaavat opintojen etenemisen poikkeusoloissa.

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Suomen Nuoriso-opisto suhtautuu muutokseen varauksellisesti, koska työelämätoimikuntien lakkauttaminen voi heikentää työelämäyhteyksiä ja alueellisen näkökulman huomioimista. Muutoksen yhteydessä tulee varmistaa, että työelämän osallistumiselle luodaan toimivat korvaavat rakenteet.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Wilkman Janne
Suomen Nuoriso-opisto